

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2015)0070

Borba protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. ožujka 2015. o seksualnom zlostavljanju djece na internetu (2015/2564(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenog 1989. i njezine protokole,
- uzimajući u obzir članak 3. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir članke 7., 8., 47., 48. i 52. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o kibernetičkom kriminalu od 23. studenog 2001.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja od 25. listopada 2007.,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP¹,
- uzimajući u obzir izvješće Europolu o ocjeni prijetnje organiziranog kriminala na internetu (iOCTA) za 2014.,
- uzimajući u obzir opću napomenu br. 14 (2013.) Odbora UN-a za prava djeteta o pravu djeteta da se prije svega uzme u obzir ono što je u njegovu primarnom interesu;
- uzimajući u obzir Program EU-a za prava djeteta usvojen u veljači 2011.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. studenog 2014. o 25. obljetnici Konvencije UN-

¹ SL L 335, 17.12.2011., str. 1.

a o pravima djeteta¹,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Posebno mjesto djece u vanjskom djelovanju EU-a” (COM(2008)0055),
 - uzimajući u obzir smjernice EU-a za promicanje i zaštitu prava djeteta,
 - uzimajući u obzir strategiju EU-a za iskorjenjivanje trgovine ljudima za razdoblje 2012. – 2016., osobito odredbe o financiranju razrade smjernica za sustave za zaštitu djece i o razmjeni najboljih praksi,
 - uzimajući u obzir raspravu na plenarnoj sjednici od 12. veljače 2015. o borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da seksualno zlostavljanje i seksualno iskorištavanje djece, uključujući sadržaje koji predstavljaju odnosno prikazuju seksualno zlostavljanje djece, predstavljaju teška kršenja temeljnih prava, posebno prava djece na zaštitu i skrb kakva im je potrebna za njihovu dobrobit, kao što je utvrđeno Konvencijom UN-a o pravima djeteta iz 1989. i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima;
- B. budući da pri provedbi mjera za suzbijanje tih kaznenih djela u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta prvenstveno treba voditi računa o onome što je u primarnom interesu djeteta;
- C. budući da teška kaznena djela kao što su seksualno iskorištavanje djece i sadržaji koji predstavljaju odnosno prikazuju zlostavljanje djece iziskuju sveobuhvatan pristup koji će obuhvaćati istragu kaznenih djela, progon počinitelja, zaštitu djece žrtava i sprečavanje te pojave;
- D. budući da djeca na internetu mogu biti izložena specifičnim rizicima kao što su mogućnost pristupa sadržajima koji predstavljaju odnosno prikazuju seksualno iskorištavanje djece, izloženost predatorima, razmjena materijala o nasilju, kibernetički kriminal, zastrašivanje, vršnjačko nasilje ili mamljenje djece za zadovoljavanje seksualnih potreba; budući da se izloženost djece tim rizicima pogoršava zbog rasprostranjene uporabe mobilne tehnologije i interneta i pristupa njima;
- E. budući da bi borbu protiv zlostavljanja djece na internetu trebalo učiniti dijelom šire strategije koja bi obuhvatila opću pojavu seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece koja se i dalje uglavnom odnosi na kaznena djela koja izvan interneta čine mreže i pojedinci koji planirano djeluju izvan internetske sfere;
- F. budući da seksualno iskorištavanje u internetskom okruženju može zadobiti različite oblike, da se mlade može nagovoriti ili prisiliti na slanje ili objavu seksualno eksplicitnih vlastitih slika, na sudjelovanje u seksualnim aktivnostima preko internetske kamere ili pametnog telefona ili na vođenje eksplicitnih razgovora preko poruka ili na internetu, što znači da zlostavljači i predatori na internetu mogu prijetiti slanjem slika, videosnimki ili kopija razgovora prijateljima i obitelji mlade osobe ako ne nastave sudjelovati u

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0070.

seksualnim aktivnostima; budući da se slike i/ili videosnimke mogu razmjenjivati i nakon što je seksualno zlostavljanje završilo i da ih svi mogu slobodno vidjeti na internetu, što znači da postoji stalan rizik od ponovnog nanošenja zla žrtvama i njihove stigmatizacije;

- G. budući da mjere koje države članice poduzimaju za sprečavanje nezakonitog sadržaja na internetu nisu uvijek dovoljno učinkovite;
- H. budući da bi se pri stavljanju na raspolaganje sredstava za provođenje istrage onima koji su odgovorni za istragu i progon počinitelja kaznenih djela seksualnog zlostavljanja djece na internetu, u skladu s pravom EU-a i pravom država članica, između ostalog trebalo voditi računa i o načelu proporcionalnosti te o naravi i težini počinjenih djela pod istragom;
- I. budući da se zaštititi maloljetnika u digitalnom svijetu mora pristupiti i na način da taj sektor poduzme inicijative kako bi preuzeo svoj dio odgovornosti, između ostalog i obrazovanjem i obukom djece, roditelja i učitelja da bi se spriječio pristup maloljetnika nezakonitom sadržaju;
- J. budući da zbog svog međunarodnog karaktera iskorištavanje i seksualno iskorištavanje djece na internetu, s obzirom na to da zahvaća stotine zemalja i njihovih jurisdikcija i tijela kaznenog progona, predstavlja međunarodni problem koji iziskuje međunarodno rješenje; budući da se mora raspravljati o krijumčarima ljudima koji se za seksualno zlostavljanje na internetu koriste djecom bez identiteta koja su vlastima nevidljiva;
- K. budući da žrtve, još u većoj mjeri nego za druga kaznena djela, većinu slučajeva koji se odnose na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje djece najčešće ne prijavljuju tijelima kaznenog progona; budući da stoga dostupni podaci o broju počinjenih kaznenih djela ne odražavaju točno opseg problema; budući da je prema podacima nevladinih organizacija o internetskim stranicama na kojima se nalazi sadržaj koji predstavlja odnosno prikazuje zlostavljanje djece više od 80 % žrtava mlađe od deset godina; budući da je prema podacima Međunarodne udruge internetskih stranica za pomoć zabilježen rast broja djece u prvim godinama života koje su žrtve seksualnog zlostavljanja i slučajeva zlostavljanja ekstremne i sadističke naravi;
- L. budući da se velik broj počinitelja kaznenih djela koristi mrežom Darknet na kojoj su osnovali anonimne zajednice koristeći se tajnim forumima, uslugama internetskih stranica, platformama društvenih mreža i uslugama pohrane podataka usmjerenima na sadržaj koji predstavlja odnosno prikazuje zlostavljanje djece, što im omogućuje i olakšava seksualno iskorištavanje djece kojemu je gotovo nemoguće ući u trag;
- M. budući da se mnogi počinitelji kaznenih djela koriste obrambenim mjerama kao što su šifriranje i drugi mehanizmi kako bi zaštitili svoje aktivnosti, što predstavlja ozbiljan izazov za istrage koje provode tijela kaznenog progona;
- N. budući da nevladine organizacije iznose podatak da je u 2012. za 513 komercijalnih distribucijskih proizvoda sa sadržajem koji predstavlja odnosno prikazuje zlostavljanje djece bilo odgovorno samo osam najvažnijih distributera i da je deset najvažnijih proizvoda zabilježenih u 2012. bilo povezano sa samo jednim najvažnijim distributerom;
- O. budući da su Direktivu 2011/93/EU o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije države članice do 18. prosinca 2013. trebale

prenijeti u svoje zakonodavstvo i budući da je zasad u cijelosti provodi manje od polovine država članica;

1. snažno naglašava da su zaštita djece i jamčenje sigurnog okruženja za njihov razvoj jedan od primarnih ciljeva Europske unije i njezinih država članica;
2. snažno ističe da se moraju zajamčiti prava djece na internetu i njihova zaštita i da se moraju poduzeti mjere kako bi se nezakoniti sadržaj hitno uklonio i prijavio tijelima kaznenog progona te kako bi se predvidjelo dovoljno pravnih instrumenata za provođenje istraga i progon počinitelja;
3. smatra da se osobni podaci djece na internetu moraju propisno zaštititi i da djecu treba informirati na jednostavan i njima razumljiv način o rizicima i posljedicama korištenja njihovih osobnih podataka na internetu; naglašava da će se reformom zaštite podataka uvesti važne izmjene u cilju dodatne zaštite prava djece na internetu;
4. naglašava potrebu za sveobuhvatnim i usklađenim pristupom na europskoj razini kako bi se zajamčila dosljednost pri oblikovanju politika i djelovanju na temelju tih politika, a koji bi obuhvaćao borbu protiv kriminala, temeljna prava, privatnost, zaštitu podataka, kibernetičku sigurnost, zaštitu potrošača i e-trgovinu;
5. smatra da se moraju poduzeti daljnji koraci za borbu protiv mamljenja djece za zadovoljenje seksualnih potreba na internetu te da Komisija zajedno s nacionalnim vladama, civilnim društvom, društvenim medijima, roditeljima, učiteljima, socijalnim radnicima, službenicima za zaštitu djece, pedijatrima te organizacijama za mladež i djecu mora aktivno poduzimati mjere za podizanje razine osviještenosti o tom problemu jasnim smjernicama, razmjenom najboljih praksi, uspostavom društvenih platformi za suradnju i razmjenu informacija o tom problemu kako bi se identificirali potencijalni rizici i prijetnje za djecu;
6. poziva Komisiju i države članice da pokrenu primjerenu kampanju osvještavanja javnosti u koju će biti uključeni svi relevantni akteri i kojom bi se djecu osnažilo, a roditelje i odgojitelje podržalo u razumijevanju i rješavanju rizičnih situacija na internetu i zaštiti sigurnosti djece na internetu te da podrži države članice u uspostavi programa za prevenciju seksualnog zlostavljanja na internetu, da promiče kampanje osvještavanja javnosti u vezi s odgovornim ponašanjem u društvenim medijima i potiče glavne internetske pretraživače i društvene mreže da zaštiti sigurnosti djece na internetu pristupe proaktivno;
7. poziva Komisiju i države članice da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi djeca češće i više prijavljivala zlostavljanje i da unaprijede mjere odgovora na te prijave te da razmotre uspostavu mehanizama za sustavno izravno prijavljivanje; podržava razvoj službi za pomoć djeci kojima djeca mogu anonimno prijaviti zlostavljanje;
8. naglašava da je potrebno poboljšati međunarodnu suradnju i transnacionalne istrage u tom području sporazumima o suradnji i ojačati suradnju među tijelima kaznenog progona, među ostalim preko Europolu i Europskog centra za kibernetički kriminal (EC3), u cilju učinkovitijeg provođenja istraga, razbijanja i kaznenog progona mreža počinitelja seksualnih kaznenih djela na štetu djece, pri čemu bi prioritet imala prava i sigurnost uključene djece;

9. pozdravlja, s tim u vezi, zajedničku inicijativu EU-a i 55 država iz cijeloga svijeta koji su se udružili u Globalni savez za borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu u cilju spašavanja većeg broja žrtava, jamčenja djelotvornijeg kaznenog progona, osvještavanja javnosti o tom pitanju te postizanja općeg smanjenja količine sadržaja koji predstavlja odnosno prikazuje seksualno zlostavljanje djece na internetu; poziva Komisiju da češće izvještava o napretku ostvarenom u okviru tog saveza; poziva države članice da provedu te preporuke na nacionalnoj razini;
10. poziva Komisiju i države članice da potiču i ojačaju resurse namijenjene utvrđivanju identiteta žrtava i službama za pomoć žrtvama te poziva na hitnu uspostavu povezanih platformi i jačanje postojećih platformi u okviru Europolu;
11. poziva države članice da provode Direktivu 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela;
12. smatra da je od ključne važnosti upotreba ispravne terminologije za kaznena djela na štetu djece, opis sadržaja seksualnog zlostavljanja djece i upotreba odgovarajućeg termina „sadržaji koji predstavljaju odnosno prikazuju seksualno zlostavljanje djece” umjesto termina „dječja pornografija”;
13. potiče države članice da predvide adekvatna sredstva za nacionalne kontaktne točke kako bi im se omogućilo prijavljivanje kažnjivih i štetnih sadržaja i kažnjivog i štetnog ponašanja na internetu kao što je predviđeno Direktivom 2011/93/EU o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije;
14. podsjeća na to da su države članice obvezne poduzimati potrebne mjere kako bi zajamčile da osobe koje se pribojavaju da bi mogle počinuti neko od kaznenih djela povezano sa seksualnim zlostavljanjem i seksualnim iskorištavanjem po potrebi imaju pristup učinkovitim programima ili mjerama intervencije čiji je cilj procjena i sprečavanje rizika od počinjenja takvih kaznenih djela;
15. zahtijeva da se za tijela kaznenog progona u državama članicama i Europol predvide potrebna sredstva, ljudski resursi, istražne ovlasti i tehnički kapaciteti kako bi mogli ozbiljno i djelotvorno kazneno goniti počinitelje, provoditi istrage i pokrenuti sudske postupke protiv počinitelja, kao i adekvatno osposobljavanje za izgradnju kapaciteta u pravosudnim i policijskim jedinicama te za razvoj novih visokotehnoloških kapaciteta za rješavanje problema analize golemih količina sadržaja koji predstavlja odnosno prikazuje zlostavljanje djece, uključujući i sakrivenog sadržaja na „mračnom internetu” radi pronalaska i progona počinitelja kaznenih djela u cilju zaštite sigurnosti i prava djece;
16. sa zabrinutošću primjećuje razvoj i sve raširenije trendove komercijalnog seksualnog iskorištavanja djece na internetu, uključujući nove načine distribucije sadržaja koji predstavlja odnosno prikazuje zlostavljanje djece i transakcije povezane s njima, ponajprije preko DeepWeba i Darkneta, a posebno pojavu prijenosa zlostavljanja uživo uz plaćanje; poziva Komisiju i države članice da se dodatno povežu s predstavnicima alternativnih sustava plaćanja kako bi se utvrdile mogućnosti za bolju suradnju s tijelima kaznenog progona, uključujući zajedničko osposobljavanje za učinkovitije utvrđivanje postupaka plaćanja povezanih s komercijalnom distribucijom sadržaja koji predstavlja odnosno prikazuje zlostavljanje djece;
17. poziva na učinkovit partnerski pristup i zakonitu razmjenu informacija među tijelima

kaznenog progona, pravosudnim tijelima, sektorom informacijske i komunikacijske tehnologije, pružateljima internetskih usluga, pružateljima usluga udomljavanja internetskog sadržaja, društvenim medijima, bankarskim sektorom i nevladinim organizacijama, između ostalog i organizacijama za mladež i djecu, kako bi se zajamčila zaštita prava djece i zaštita djece na internetu i hitno uklanjanje cjelokupnog nezakonitog sadržaja i njegova prijava tijelima kaznenog progona koja bi pritom trebala, kad je to potrebno, redovito izvješćivati o svojim istragama i kaznenom progonu na temelju tih relevantnih informacija; u vezi s tim pozdravlja koaliciju velikih poduzeća koja želi internet učiniti sigurnijim mjestom za djecu, ali i rad Europske financijske koalicije protiv komercijalnog seksualnog iskorištavanja djece na internetu;

18. naglašava da bi nezakonit internetski sadržaj trebalo smjesta uklanjati na temelju propisnog pravnog postupka; naglašava ulogu informacijske i komunikacijske tehnologije, pružatelja internetskih usluga i usluga udomljavanja internetskog sadržaja u jamčenju brzog i učinkovitog uklanjanja nezakonitog internetskog sadržaja na zahtjev nadležnog tijela kaznenog progona;
19. snažno potiče države članice koje još nisu prenijele u svoje zakonodavstvo Direktivu 2011/93/EU o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije da to učine; stoga poziva Komisiju da pomno prati njezinu potpunu i djelotvornu provedbu te da o svojim saznanjima pravovremeno izvijesti Parlament i njegov nadležni odbor;
20. nalaže Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da i dalje prati provedbu Direktive 2011/93/EU i provede temeljitu analizu postojećeg političkog okvira za borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece u vidu izvješća o provedbi Direktive 2011/93/EU te da o tome podnese izvješće na plenarnoj sjednici;
21. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću i parlamentima država članica.